

Så påverkar du en offentlig utredning

REGELVERK

Därför måste du hålla koll på politiken

EXPERTERNAS BETYDELSE

Bygg relationer med expertgruppen

UTREDNINGENS FASER

Steg för steg-guide för hur du kan gå tillväga för att påverka

RÅD PÅ VÄGEN

Kloka saker att göra – saker att undvika

Förord

Lagar och regler har betydelse för vad som är möjligt i ett samhälle. Ny lagstiftning och ändringar i befintliga regelverk kan därför antingen hjälpa eller stjälpa förutsättningarna för verksamheter och ibland hela samhällssektorer att verka och utvecklas. Detta innebär en osäkerhet, men skapar också möjligheter. Den aktör som är villig att satsa tid och resurser har goda förutsättningar att påverka de beslut som rör den egna verksamheten.

I denna ebok beskriver vi hur utredningar arbetar med att ta fram förslag till nya lagar, och ger dig tips på hur du kan påverka under utredningens gång. Vår förhoppning är att boken ska göra det lättare att komma igång med ditt lobbyingsarbete.

”Paues Åberg guidar är en serie skrifter, där vi bjuder på kunskap och ger tips om hur du kan kommunicera mer effektivt på olika områden som vi arbetar med.”

Paues Åberg är en kommunikationsbyrå specialiserad på Corporate Communications och Public Affairs. ”Paues Åberg guidar” är en serie skrifter, där vi bjuder

på kunskap och ger tips om hur du kan kommunicera mer effektivt på olika områden som vi arbetar med. Denna guide är den första i serien.

Tveka inte att höra av dig till oss om du har frågor om våra guider eller vill veta mer om hur vi arbetar. Våra medarbetare har expertis inom näringsliv, medier och politik. Tillsammans hjälper vi uppdragsgivare att tillvarata sina intressen i samhällsdebatten.

Theodor Paues,
Grundare och partner

Därför måste du hålla koll på politiken

Vilka av de regelverk som påverkar din verksamhet är i skrivande stund föremål för en statlig offentlig utredning?

Många gånger kan svaret vara uppenbart, som till exempel när Malmös tidigare kommunalråd Ilmar Reepalu fick regeringens uppdrag att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. Den utredningen fick snabbt landets privata omsorgsbolag och skolföretag på fötterna och än idag pågår från både bransch- och företagarhåll ett aktivt och långsiktigt påverkansarbete för att förhindra lagändringar som försvårar för privata välfärdstjänst utförare.

Andra gånger blir de samlade konsekvenserna av en utrednings förslag uppenbara först efter att utredningen lagt sitt betänkade. Ett bra exempel på det är förslaget om en särskild bankskatt som det visade sig inte enbart skulle påverka

traditionella bankverksamheter utan även andra företag som erbjuder finansiella tjänster, exempelvis elektronikhandlare och bilförsäljare.

SVERIGES LÅNGA UTREDNINGSTRADITION

Sverige har en lång historia av att låta lagstiftning föregås av noggranna undersökningar. Redan under stormaktstiden på 1600-talet brukade kungen tillsätta särskilda kommittéer för att samla in information och sammanställa beslutsunderlag. Tillvägagångssättet överlevde stormaktstidens sammanbrott och under frihetstidens ständervälde blev utredningsväsendet ett viktigt verktyg i riksdagens händer.

Så är fallet än idag. Samtliga förslag till nya lagar som en regering lägger fram för behandling i riksdagen har utretts. Sedan 1922 samlas denna typ av utredningar inom ramen för de så kallade Statliga

offentliga utredningarna, SOU. Även i andra länder utreds politiska frågor, men undersökningar, sammanställningar och konsekvensutredningar görs i regel inom befintliga ministerier eller myndigheter.

”Reepalu-utredningen fick snabbt landets privata omsorgsbolag och skolföretag på fötterna.”

Bakom beslutet att tillsätta en utredning står regeringen – även om det händer att initiativet kommer från till exempel riksdagen, en myndighet eller en extern aktör. En statlig offentlig utredning handlar ofta om en relativt avgränsad politisk fråga där regeringen vill fatta beslut, men anser sig behöva ytterligare kunskap.

Det finns också utredningar som analyserar större samhällsprocesser utan att nödvändigtvis resultera i konkreta förslag till lagstifning. Under de senaste decennierna har till exempel flera utredningar i syfte att utreda digitaliseringens och globaliseringens påverkan på Sverige tillsatts.

Utredningar har också använts som ett sätt att bringa klarhet i nationella kriser, olyckor eller skandaler. Till exempel blev både mordet på statsminister Olof Palme och tsunamikatastrofen 2004 föremål för utredningar.

Normalt sett formuleras utredningens uppdrag i ett så kallat kommittédirektiv som beslutas av regeringen och som är publikt. Det finns dock även utredningar, så kallade bokstavsutredningar, som sitter på departementen och arbetar mindre transparent med uppdrag som inte framgår av direktiv.

FORMERNA FÖR EN UTREDNING

”Genom att följa samhällsdebatten, hålla sig ajour om riksdagspartiernas politik och aktivt försöka förutse vilka utredningar som planeras undviks stora överraskningar i

En utredning kan bestå av en kommitté, en grupp personer som anses ha relevanta erfarenheter och färdigheter för att utreda frågan. Kommittén leds av en ordförande som ansvarar för att hålla samman arbetet. Även en enda person, en så kallad särskild utredare, kan få i uppdrag att utreda en viss fråga. Kommittén eller den särskilde

utredaren utses av den minister som ansvarar för de sakfrågor som ska utredas. Det mesta av det faktiska skri-varbetet faller vanligen på det sekretariat som ställs till utredningens förfogade. Det är även sekretariatet som hanterar utredningens administrativa sysslor.

FÖREBEREDELSE NYCKELN
TILL FRAMGÅNGSRIK PÅVERKAN

För att undvika att bli överraskad av nya regler väljer många organisationer, men också allt fler företag, att hålla ett vakande öga på beslutsfattandet. Ju tidigare en aktör får vetskap om att en viss fråga kommer att bli föremål för en utredning, desto bättre förutsättningar att påverka utfallet av utredningsarbetet.

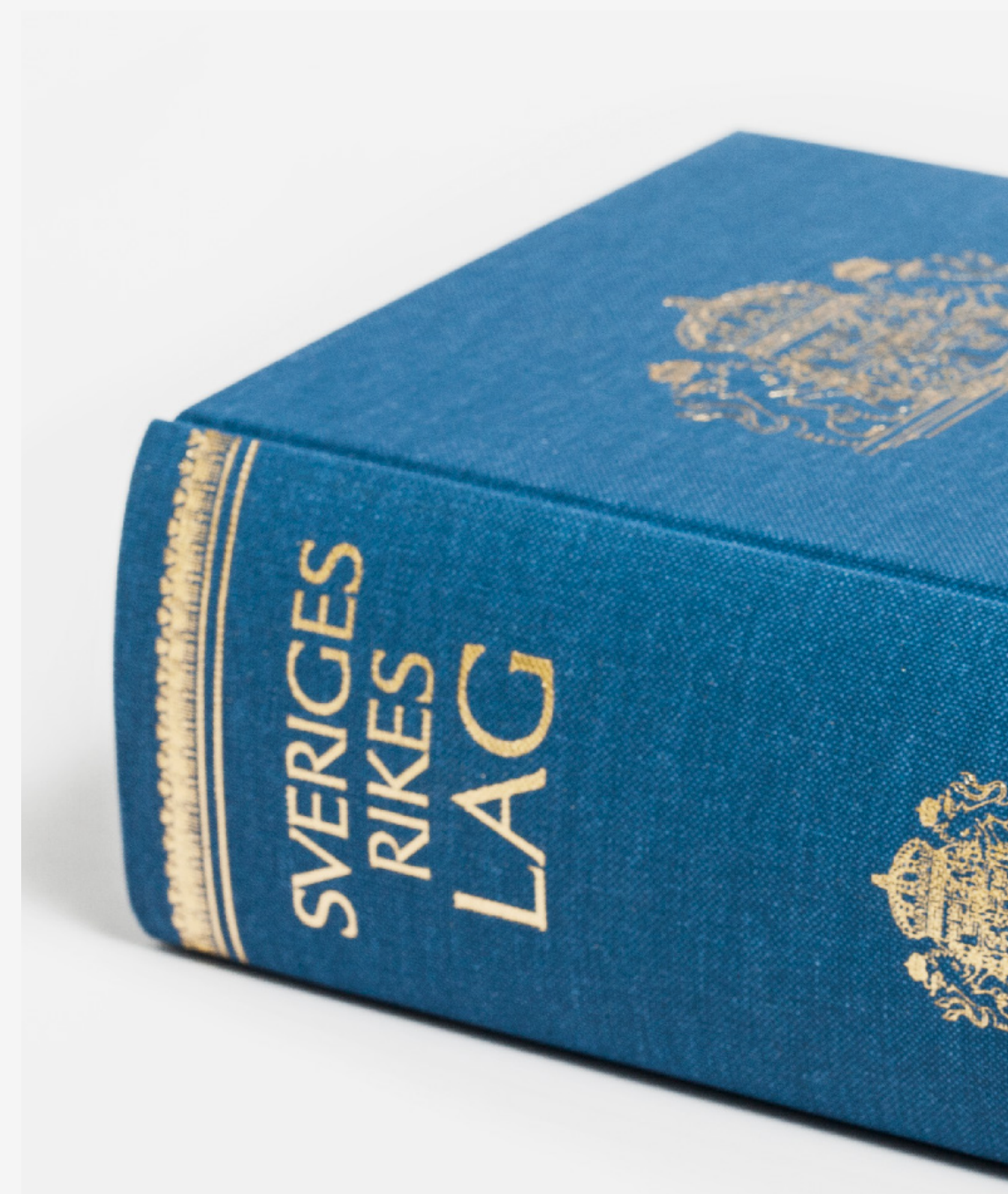
Med tanke på hur många lagar som revideras och hur många nya lagar som tillkommer varje år kan detta vara ett tidskrävande arbete. Regeringskansliet ger två gånger per år ut en skrift innehållande de viktigaste lagarna och förordningarna som träder i kraft det följande halvårsskiftet. Utgåvan inför halvårsskiftet 2018 meddelade över hundra nya lagar.

Som i så många andra fall är nyckeln till framgång att vara förberedd. Genom att följa samhällsdebatten, hålla sig ajour om riksdagspartiernas politik och aktivt försöka förutse vilka utredningar som planeras undviks stora överraskningar i verksamheten, samtidigt som förutsättningar skapas för att bedriva ett aktivt politiskt påverkansarbete.

I Paues Åberg kalendarium ”Politiska Dagar”, som du kan ladda ner på vår hemsida, finns information om när ett urval av viktiga utredningar kommer presentera sina betänkanden.

100

Över 100 nya lagar trädde i kraft första halvåret 2018

Så gör du för att påverka en utredning

Det finns goda möjligheter för organisationer och företag att engagera sig i en statlig offentlig utredning. I många fall sker det genom en remiss på det färdiga betänkandet. Påverkansarbetet kan emellertid påbörjas tidigare än så.

En aktör som är väl införstådd med de politiska processerna kring en viss fråga kan spela en viktig roll långt innan en utredning över huvud taget har tillsatts.

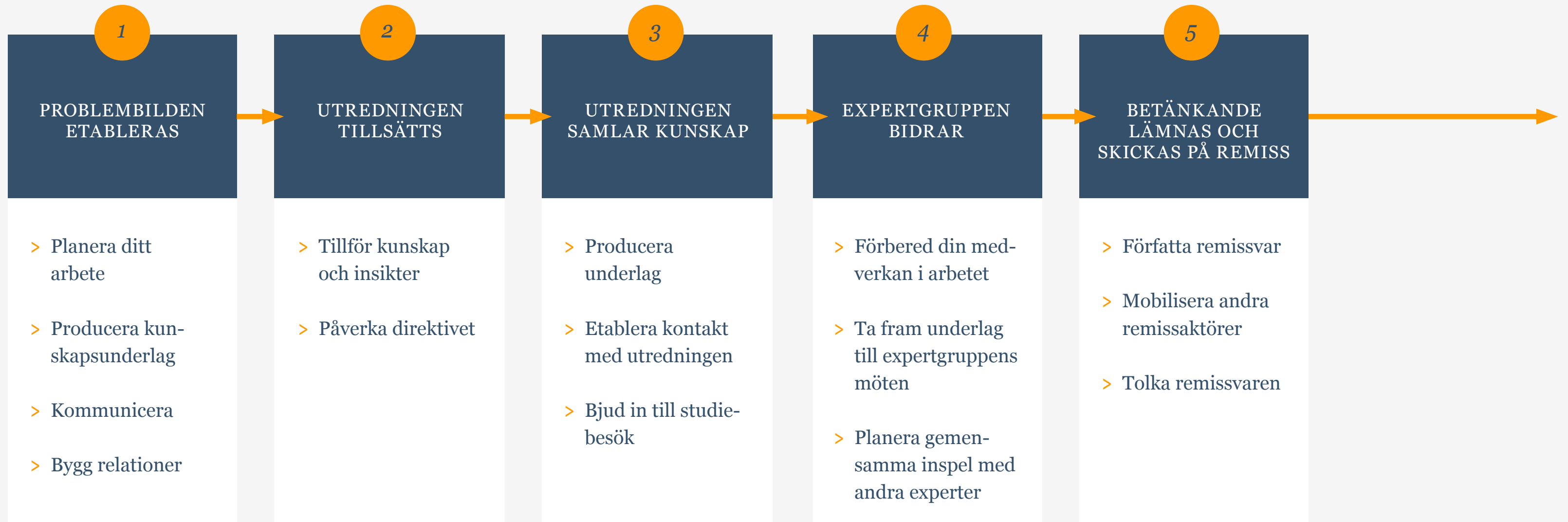
Frågan om huruvida en aktör bör engagera sig och försöka påverka en utredning är ytterst ett beslut som måste tas med hänsyn till vilka resurser som står till buds.

Att engagera sig i en utredning, vare sig det sker på egen hand eller med stöd av konsulter, kräver både finansiella resurser och medarbetare som kan ägna tid åt arbetet. Vägledande för beslutet bör vara hur viktig frågan som berörs av utredningen är för den egna verksamheten. Om frågan bedöms beröra kärnverksamheten och om förändringar i en viss lagstiftning skulle kunna få skadliga konsekvenser för aktörens möjligheter att verka är det goda skäl att överväga ett engagemang.

Gott om påverkanstillfällen – utredningens faser

I följande avsnitt ger vi en övergripande *steg för steg-guide* för hur du kan gå tillväga för att påverka såväl en kommande eller pågående utredning som den fortsatta beredningen av utredningens förslag. För varje fas ges en beskrivning av vad den innebär samt exempel på lämpliga insatser och aktiviteter.

1 Problembilden etableras på den politiska agendan

Samhället är fullt av tillkortakommanden och långsiktiga utmaningar. För att ett enskilt problem ska få politisk uppmärksamhet måste det därför sticka ut ur mängden och upplevas som mer angeläget att lösa än andra. En förutsättning för det är att problemet inte enbart hindrar din verksamhet från att växa och utvecklas utan också har betydligt bredare konsekvenser för samhället.

Genom att peka på fakta, ta fram statistik som understödjer din problembild och göra prognoser som bekräftar situationen kan du över tid skapa det tryck som är en förutsättning för politisk förändring, till exempel tillsättandet av en statlig offentlig utredning.

Till grund för varje framgångsrik opinionsbildande insats krävs en långsiktig strategi. Utifrån strategin kan opinionsbildande aktiviteter sedan planeras, genomföras och utvärderas.

Den som vill försöka få till stånd en utredning behöver både väcka ett bredare folkligt intresse för frågan, till exempel

genom intervjuer i nyhetsmedia, och i direktkontakt med ansvariga beslutsfattare försöka skapa uppmärksamhet för en viss fråga. En fråga där politikerna eller tjänstemännen inte har kunskap kommer med största sannolikhet aldrig att bli föremål för en utredning.

”För att ett enskilt problem ska få politisk uppmärksamhet måste det därför sticka ut ur mängden och upplevas som mer angeläget att lösa än andra.”

Så kan du påverka

- > *Framtagande av en strategi- och påverkansplan* – Börja alltid med att analysera förutsättningarna för påverkan. Definiera syftet med arbetet, till exempel att åstadkomma eller förhindra en regelförändring, och slå fast rimliga målsättningar för arbetet. Baserat på detta kan sedan budskap utarbetas, metoder väljas och aktiviteter planeras.
- > *Producera kunskapsunderlag* – Grundläggande för all kommunikation är att det finns en tydlig berättelse som det går att skapa engagemang för. Försök därför att utarbeta egen kunskap, till exempel i form av rapporter eller skrivelser, där du ringar in problemet, pekar på konsekvenser och föreslår lösningar.
- > *Kommunicera* – För att politikerna ska få upp ögonen för det problem som påverkar din verksamhet måste problemets bredare samhällliga dimensioner lyftas fram. Det kan ske genom en rad olika aktiviteter, till exempel genom att försöka sälja in intervjuer med lämplig media, att skriva debattartiklar eller göra upprop eller namninsamlingar.
- > *Bygg relationer* – Jämte arbetet för att skapa en bredare acceptans för din problembeskrivning krävs möten med beslutsfattare i nyckelpositioner. Det kan handla om enskilda möten eller större gruppsammankomster. Kunskapsunderlaget som tas fram bör utformas på ett sätt så att det både kan användas i opinionsbildande insatser och i enskilda möten.

2 Utredningen tillsätts

Till grund för varje statlig offentlig utredning ligger normalt ett kommittédirektiv som utarbetats av den ansvariga enheten på respektive departement och beslutats av regeringen. Det kan vara så att Näringsdepartementet vill låta utreda hinder för svenska företags digitalisering eller att Finansdepartementet vill se över F-skattesystemet för att bekämpa skattefusk.

I direktivet till en ny utredning framgår vilken eller vilka frågor som utredningen ska besvara. Av direktivet framgår också om utredningens omfattning är sådan att delbetänkanden blir nödvändiga eller om det finns behov av underlagsrapporter från externa forskare och sakkunniga.

Tillsättandet av en utredning i en för din verksamhet central fråga är viktigt, men det är också inriktningen på och avgränsningen av utredningens uppdrag.

De flesta frågor har åtskilliga dimensioner och att ett visst område ska undersökas innebär inte per automatik att de

för dig relevanta dimensionerna hamnar under lupp. En utredning om till exempel företagsbeskattning kan handla om både nivån på skatten och beskattningsförfarandet i sig, men mest troligt är att den endera fokuserar på den ena eller den andra dimensionen.

Vid sidan av att hålla ett vakande öga på inom vilket område regeringen väljer att tillsätta en utredning är det därför viktigt att veta i vilken omfattning och med vilket fokus utredningen ska studera ämnet.

”Läs utredningens direktiv noga. Där beskrivs utredningens uppdrag, dess avgränsningar och vad den ska fokusera på.”

Så kan du påverka

- > Tillför kunskap och insikter – Det är viktigt att komma ihåg att Regeringskansliet arbetar med ett mycket stort antal frågor. Överskatta därför inte det ansvariga departementets kunskaper i frågan som ska utredas. Upprätta tidigt kontakt med ansvariga personer. Mejl och telefon är utmärkta kanaler. Erbjud dig att dela med dig av dina insikter och din förståelse för villkoren i din bransch.
- > Påverka direktivet från olika håll – Att ett departement är huvudansvarigt för framtagandet av det direktiv där riktlinjerna för uppdraget ges innebär inte att övriga departement saknar inflytande. Alla regeringsbeslut ska beredas med alla berörda enheter inom Regeringskansliet. Genom att föra en dialog med ett annat departement än det som föreslår en utredning är det därför möjligt att påverka direktivets inriktning och avgränsningar.

3 Kunskapsuppbyggnad

När formerna för utredningen bestämts av regeringen inleder utredningen sitt arbete med att införskaffa kunskap och fakta. Det sker genom inläsning, till exempel av gällande regelverk, genomgång av tidigare initiativ och vad status i diskussionen är för närvarande, men också genom direkta kontakter med och studiebesök hos relevanta aktörer, så som myndigheter men även arbetsgivarorganisationer, fackliga organisationer, ideella aktörer och företag.

I större utredningar är det inte ovanligt att det visar sig finnas ett behov av ett utvidgat uppdrag. Regeringen kan i dessa fall besluta om tilläggsdirektiv vilket ofta också resulterar i att datumet för slutbetänkandet skjuts framåt i tiden.

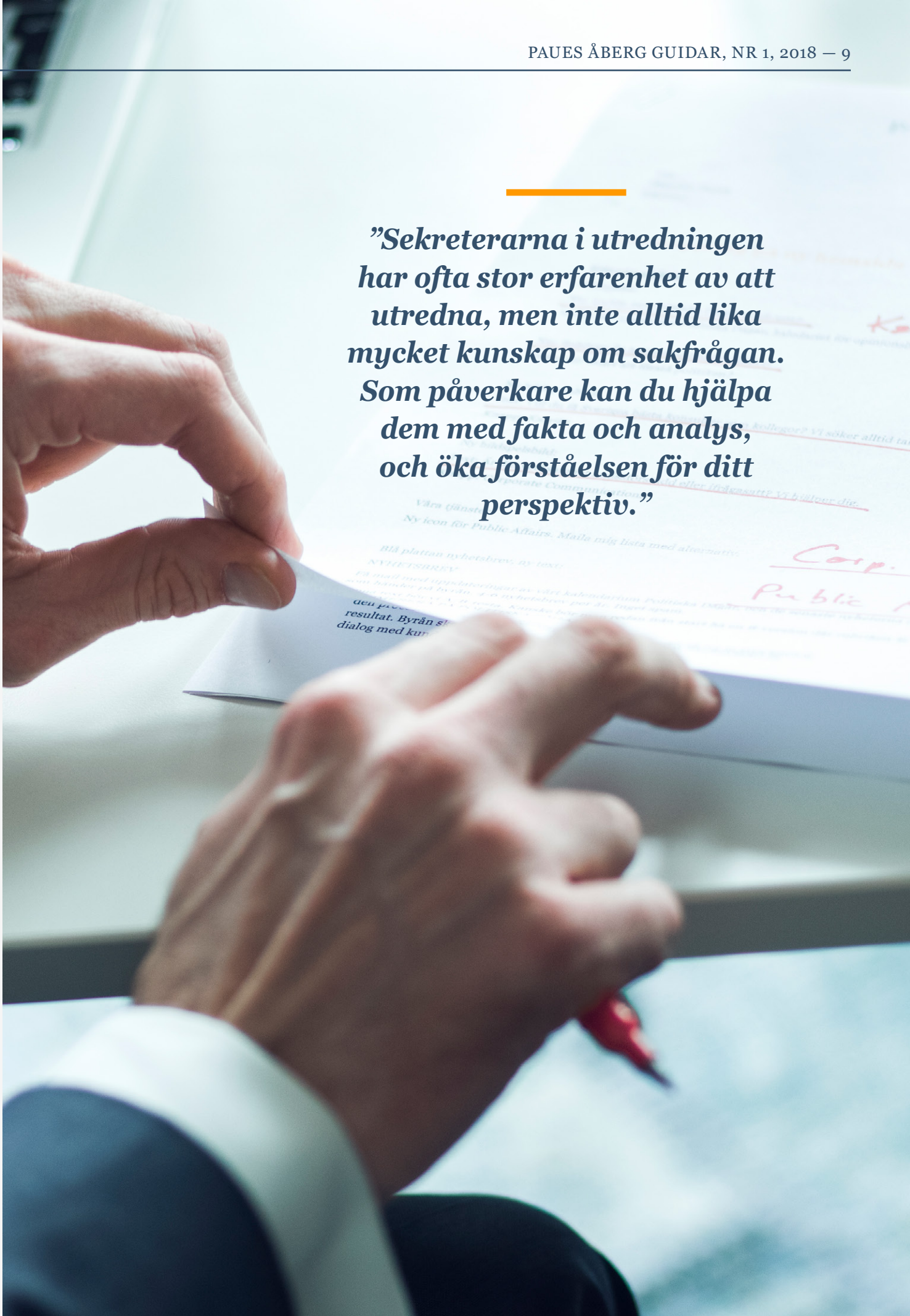
Det löpande utredningsarbetet innebär normalt att sekretariatet skriver utredningstexter som till en början riktas in på nuläget i sakfrågorna och efter hand får ett allt tydligare fokus på vilka förslag som ska läggas fram i betänkandet. Texterna tas fram i nära samarbete med ordföranden eller den särskilde utredaren. Om utredningen utgörs av en kommitté presenteras regelbundet nya utkast för övriga ledamöter.

Om det till utredningen kopplats en expertgrupp bestående av sakkunniga från myndigheter och relevanta aktörer från näringsliv och fackliga organisationer sker även i regel en handfull möten med denna.

Syftet med dessa möten är att fånga upp synpunkter från olika delar av samhället som kan förväntas påverkas av den lagstiftning som utreds. Parallellt med dessa möten har utredningen även en fortlöpande kontakt med den ansvariga enheten på departementet.

När väl utredningen tillsatts och arbetet inletts får förutsättningarna att bedriva ett aktivt påverkansarbete anses goda. Eftersom huvudsekreteraren i regel har utredningserfarenhet, men inte nödvändigtvis specifik kunskap i frågan som utreds finns det i normala fall en betydande öppenhet från sekretariatet för att få in kunskap utifrån.

Den aktör som, med utgångspunkt i direktiven, kan bistå med kunskap och hjälpa utredningen att förstå komplicerade förhållanden och samband har goda förutsättningar att bidra till utredningens arbete.

”Sekreterarna i utredningen har ofta stor erfarenhet av att utredna, men inte alltid lika mycket kunskap om sakfrågan. Som påverkare kan du hjälpa dem med fakta och analys, och öka förståelsen för ditt perspektiv.”

Kunskapsuppbyggnad – Så kan du påverka

- > *Producera kunskapsunderlag* – Om det inte redan gjorts är det viktigt att senast nu utarbeta egen kunskap, till exempel i form av rapporter eller skrivelser, där du ringar in problemet, pekar på konsekvenser och föreslår lösningar. Det är avgörande att underlaget framstår som sakligt.

Det är också värdefullt om det du lyfter fram har en allmängiltig dimension, med andra ord att synpunkterna inte bara är uttryck för branschens intresse utan också speglar hänsyn till bredare samhällsliga intressen. Fakta, statistik och internationella utblickar som ger svar på hur man i andra länder, framför allt i de närmaste grannländerna, har valt att hantera liknande frågeställningar är också värdefulla.

- > *Etablera kontakt med utredningen* – Inled arbetet genom att ta kontakt med ordföranden, den särskilde utredaren eller sekreteraren i syfte att få till ett möte. Kontakten tas med fördel per mejl eller telefon. Beskriv vem du är, din position och på vilket sätt du tror dig kunna bidra till utredningens arbete. Eftersom alla som medverkar i utredningen har späckade scheman är det viktigt att vara väl förberedd. Förbered också gärna ett skriftligt underlag som kan överlämnas vid eller efter mötet.

- > *Bjud in till studiebesök* – De aktörer som har mer resurser kan överväga att komplettera det skrivna underlaget med fler försändelser. Det går också att överväga att bjuda in en eller flera representanter från utredningen till studiebesök eller olika typer av branschsamtal, till exempel öppna seminarier där frågan som utreds är i fokus.

”Beskriv vem du är, din position och på vilket sätt du tror dig kunna bidra till utredningens arbete.”

4 Experternas betydelse

Till de flesta utredningar kopplas en grupp med personer som på olika sätt bedöms ha specialistkunskaper och insikter i den frågeställning som utreds.

I en utredning om villkoren för en viss bransch kan till exempel företrädare för berörd arbetsgivarorganisation och fackförbund, statliga myndigheter och andra intresseföreningar bjudas in att medverka.

Expertgruppen innehåller oftast också minst en expert från det ansvariga departementet. Denna typ av expertgrupp fungerar för utredningen både som en källa till kunskap och som ett bollplank för att testa de idéer och förslag som initialt undersöks.

Det är ordföranden eller den särskilde utredaren som avgör hur mycket experterna ska få påverka utredningen. Expertgruppens deltagare har inte heller något for-

”Rätt hanterad kan experten vara en nyckelperson som påverkar vilken inriktning som utredningens slutbetänkande tar.”

melet ansvar för utredningens arbete eller resultat. Med rätt förutsättningar kan experten ändå vara en nyckelperson som påverkar vilken inriktning som utredningens slutbetänkande tar.

Om du blir tillfrågad att medverka i en expertgrupp bör du därför ta hjälp internt eller av konsulter för att förbereda din medverkan.

Så kan du påverka

- > *Förbered din medverkan* – Expertgruppen träffas i regel en handfull gånger under utredningens arbete. För att tillvarata dessa tillfällen är det klokt att förbereda sig noggrant. Det kan till exempel handla om talarträning för att bli bekväm i rollen.
- > *Presentationer för expertgruppen* – Ett komplement till att producera eget kunskapsmaterial är att utarbeta en eller flera presentationer som kan föredras vid någon av expertgruppens sammankomster. Det är viktigt att innehållet utformas med hänsyn till gruppens deltagare och att själva presentationen stäms av med utredningen.
- > *Gemensamma inspel* – Beroende på expertgruppens sammansättning kan det också finnas tillfällen där flera deltagare tillsammans kan markera gemensamma ståndpunkter. Genom att presentera en samlad problembeskrivning och förslag till lösningar stärks förutsättningarna för framgång.

5

Förslag till betänkande och remiss

slutet av utredningens arbete presenteras mer eller mindre färdiga förslag till betänkande för ledamöterna och expertgruppen. I den händelse utredningen föreslår ny lagstiftning eller förändringar i befintliga lagar presenteras även dessa. Ledtiderna i denna fas är vanligen mycket långa.

Under de två sista månaderna är intresset från utredningens sida för nya inspel tämligen begränsat. Det avslutande slutjusteringsmötet, där texterna i utredningens betänkande fastslås, kan äga rum redan sju–åtta veckor innan betänkandet överlämnas till ansvarig minister. Korrekturläsning och tryckning av betänkandet tar runt en månad.

När betänkandet är färdigt presenteras det för ansvarig minister och den fortsatta beredningen av lagförslaget tas över av ansvarigt departement.

Nästa steg är i normala fall att betänkandet skickas ut på remiss. Vanligen upprättar den ansvariga enheten på departementet en förteckning över de remissinstanser som anses vara särskilt angelägna att få svar från, till exempel

de myndigheter, organisationer och företag som bedöms påverkas av lagförslaget. Även andra intressenter kan och får skicka spontana remissvar på betänkanden. Remisstiden varierar, men vanligtvis är den på tre månader.

”Under de två sista månaderna är intresset från utredningens sida för nya inspel tämligen begränsat.”

När väl utredningens arbete är avslutat är utrymmet att påverka dess förslag naturligtvis borta. Det återstår dock mycket arbete innan den nya lagen kan börja gälla. Det finns därför fortfarande utrymme att påverka förslagets genomförande. Påverkansmöjligheterna i det här skedet beror på vilka resurser du har till förfogande, men också i vilken utsträckning det finns andra aktörer som delar din bedömning av frågan.

Så kan du påverka

- > *Författa ett remissvar* – Alldeles oavsett i vilket skede som du har kommit in i utredningsarbetet, vare sig du nyss blivit uppmärksam på utredningens förslag eller om du i flera års tid aktivt försökt att få till stånd ett ökat politiskt engagemang, så bör du författa ett remissvar på betänkandet. Remissvaret ska vara sakligt och i första hand enbart ta sikte på de dimensioner där du och din verksamhet på rimliga grunder kan anses ha legitimitet.
- > *Mobilisera andra remissaktörer* – Ytterligare en sak som du kan göra är att uppmuntra andra aktörer att lämna egna remissvar eller att ställa sig bakom ett gemensamt yttrande. När departementet sammanställer remissvaren har det givetvis stor betydelse om argumenten för eller emot betänkandet, eller en viss del av betänkandet, kommer från en ensam aktör eller flera samstämmiga aktörer.
- > *Tolka remissvaren* – En annan insats som du kan göra är att på egen hand tolka och beskriva resultatet av remissrundan. Samtliga remissvar som skickas till departementet betraktas som allmän handling och publiceras i regel på regeringens webbplats.
Eftersom departementet har ansvar för att sammanställa remissvaren utifrån hela betänkandet finns det möjlighet för dig att istället lyfta fram vad remissopinionen anser om ett par specifika frågor. En sådan remissammanställning är viktig för planeringen av det fortsatta påverkansarbetet internt, men ger också dig ett tolkningsföreträde och underlag för nya kommunikationsaktiviteter.

Från proposition till lag

Med utgångspunkt i de remissvar som inkommer sammanställer den ansvariga enheten på departementet ett förslag till ny lagstiftning, en så kallad proposition. Först utarbetas dock en lagrådsremiss som skickas till Lagrådet för bedömning av huruvida det som föreslås är förenligt med övrig lagstiftning. Det är sedan regeringen som avgör om och i så fall när propositionen ska läggas fram till behandling i riksdagen.

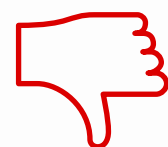
Resan från lagrådsremiss och proposition till det att riksdagen beslutar om ny lagstiftning är en process som erbjuder ytterligare påverkansmöjligheter och kommunikationstillfällen. Det händer att propositioner dras tillbaka eller att ansvarigt utskott i riksdagen beslutar om att antingen göra omfattande förändringar i lagförslaget eller att motsätta sig förslaget. För att säkerställa en smidig process bör därför resurser avsättas även för denna fas.

Kloka saker *att göra*

- > Upprätta tidigt i processen en direktkontakt med utredningens sekretariat och be att få ta del av arbetsplanen. Arbetsplanen tas fram åt det ansvariga departementet och ger i regel en mycket bra bild av när olika frågor kommer att hanteras.
- > Försök hjälpa utredaren i sitt uppdrag. Möjligheten att få igenom era önskemål på utredningen är mycket större om utredaren och sekretariatet upplever er som en konstruktiv part.
- > Försök att tillföra ny relevant kunskap – inte bara åsikter.
- > Tänk på att utredaren har begränsat med tid. Var därför väl förbredd inför varje kontakt och begär inte mer tid av utredaren än nödvändigt.

Saker *att undvika*

- > Om du sitter som expert i en utredning, var noga med att inte sprida det som sägs i dialogen med utredningens ordförande eller sekretariat eller de handlingar som du får ta del av. Förtroende bygger alltid på tillit och diskretion.
- > Det är fullt legitimt att försöka påverka direktivets inriktning medan det tas fram, men undvik att kritisera det antagna direktivet. När direktivet väl är beslutat tjänar det inget till att gnälla på hur det är utformat. Hjälp istället utredningen att tolka direktivet och hitta en konstruktiv väg framåt.
- > Undvik också att under den pågående utredningen öppet kritisera utredningens ordförande eller den särskilde utredaren.

Tips för vidare läsning

Statens offentliga utredningar, Frågor och svar om kommittéer

<http://www.sou.gov.se/fragor-och-svar-om-kommitteer/>

Regeringen, Kommittéförordning (1998:1474)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommitteforordning-19981474_sfs-1998-1474

Riksrevisionen (2004), Förändringar inom kommittéväsendet,

https://www.riksrevisionen.se/download/18.78ae827d1605526e94b2e161/1518435475508/RiR_2004_2.pdf

Paues Åberg Politiska Dagar

<https://content.pauesaberg.se/politiska-dagar-2018-2019>

Om Paues Åberg

Pgues Åberg är en kommunikationsbyrå specialiserad på Corporate Communications och Public Affairs. Som kund hos oss får du hjälp att analysera din omvärld och att nå dina mål genom effektiv kommunikation och påverkan. Våra medarbetare har expertis inom näringsliv, medier och politik.

Vi hjälper uppdragsgivare att ta till vara sina intressen i samhällsdebatten och i det politiska beslutsfattandet på kommunal, nationell och europeisk nivå. I detta ingår att blottlägga och tydliggöra mekanismer bakom opinioner och beslut, samt att föreslå förhållningssätt och praktiska insatser för påverkan.

Vårt erbjudande inom Public Affairs innefattar omvärldsanalys, kartläggning av politiska positioner, scenariobeskrivningar, stöd och genomförandestöd i dialog med myndigheter och förvaltning samt produktion av debattartiklar och rapporter.

PAUES ÅBERG

COMMUNICATIONS

© 2018 Paues Åberg Communications AB

Adress
KARLAVÄGEN 58,
114 49 STOCKHOLM

Telefon
08 410 465 00

E-post
info@pauesaberg.se